

ODLUKE

Predsjedništvo BiH utvrdilo prijedlog izmjena i dopuna Zakona o CBBiH

Predsjedništvo BiH usvojilo je 17. novembra/studenog 2004. godine amandmane na Zakon o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine (CBBiH), koje će u formi prijedloga, proslijediti dalje, u parlamentarnu proceduru. Amandmani se odnose na dva bitna pitanja. Prvo je dovođenje bankarske supervizije u CBBiH, što će, ukoliko prođe parlamentarnu proceduru, stupiti na snagu 1. januara/siječnja 2005. godine. Usvajanjem drugog amandmana biće omogućeno da CBBiH dio svog profita uputi na državni nivo kao dividendu. O dovođenju bankarske supervizije u CBBiH razgovara se više od dvije godine, ali prijedlog koji je prihvatilo

Predsjedništvo BiH usvojilo su prethodno Upravno vijeće CBBiH i agencije za bankarstvo. U dosadašnjoj bankarskoj superviziji, koju su provodile entitetske agencije za bankarstvo, CBBiH je imala ulogu koordinatora, ali nije imala skoro nikakvu ulogu u svakodnevnom provođenju bankarske supervizije. Ova struktura iz tri dijela, prema riječima guvernera CBBiH **Petera Nicholla**, funkcionisala je prilično dobro, najviše zahvaljujući dobroj saradnji CBBiH i dvije agencije za bankarstvo, kao i agencija za bankarstvo međusobno. Rezultat toga je da je bankarska supervizija doprinijela značajnoj ekspanziji i snaženju bankarskog sistema

u BiH u posljednjih nekoliko godina. Kao glavni razlog zbog kojeg će bankarska supervizija postati jedinstvena struktura u okviru CBBiH guverner je naveo činjenicu da je bankarski sistem u BiH značajno promijenjen od vremena kada je ovakva struktura, sa tri institucije, uspostavljena. Bankarski sistem u BiH je sada jedinstven, većina velikih banaka posluje na teritoriji cijele zemlje i preko mreže filijala. Zbog toga je neophodno da supervizija nad bankama bude obavljana kao nad jedinstvenim pravnim licem. Drugo, stepen stranog vlasništva u bankarskom sistemu BiH je izuzetno visok, oko 75%.

Nastavak na strani 2.

U ovom broju:

Pregled mjera agencija za bankarstvo i stanje u bankama na dan 30. novembra/studenog 2004.

[strana 3.]

DRUGI O NAMA: "Financial Times" Bankarstvo: "Samo će najjači opstati"

[strana 4.]

Nastavak sa strane 1.

II To znači da je neophodno imati visoki stepen koordinacije bankarske supervizije sa zemljama porijekla ovih banaka koje vrše superviziju matičnih banaka, a koje imaju svoje filijale ovdje", kazao je guverner na konferenciji za novinare u Sarajevu. Treći razlog za dovođenje bankarske supervizije u CBBiH je taj što je neophodno da BiH nastavi usvajati međunarodne standarde u oblasti supervizije. Razumljivo je da, kada budu usvajani, međunarodni standardi budu primjenljivi na teritoriji cijele BiH. I četvrti glavni razlog je da bankarska supervizija mora biti implementirana na neovisan način i primijenjena na sve banke jednako. "CBBiH, u okviru svog zakona i u praksi, ima visok nivo operativne neovisnosti i može osigurati primjenu ovakvih međunarodnih standarda. Na operativnom nivou banke neće primijetiti skoro nikakvu razliku u načinu provođenja bankarske supervizije u BiH", pojasnio je guverner Nicholl. Osoblje agencija za bankarstvo postaće dio osoblja CBBiH, a funkcije će i dalje biti implementirane na decentralizovanim osnovama. Dvije entitetske agencije za bankarstvo postaće

filijale CBBiH za superviziju. Iako će funkcija biti u potpunosti u okviru CBBiH, imaće veći nivo

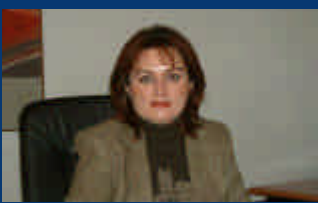
U slučaju da izmjene i dopune Zakona o CBBiH ne budu usvojene do 1. januara/siječnja 2005. godine, pravni početak implementacije bankarske supervizije biće odgođen, kazao je guverner Nicholl. "U slučaju da Parlament BiH bude odgađao usvajanje autonomije nego što je imaju funkcije koje CBBiH trenutno obavlja. Upravno vijeće CBBiH formiraće odbor za bankarsku superviziju i da bi bio osiguran kontinuitet sadašnje strukture, po jedan član iz sadašnjih odbora agencija za bankarstvo, biće imenovan u ovaj odbor za bankarsku superviziju. Viceguverner CBBiH **Kemal Kozarić** naveo je neke od prednosti bankarske supervizije u CBBiH. Uz već navedeno posto-

janje decentralizovanog sistema, jedna od prednosti ovakvog modela supervizije je da će supervi-

izmjena do kraja marta/ožujka 2005. godine, kada bude završena vanjska revizija našeg obračuna, onda od CBBiH neće dobiti dividendu iduće godine, već će to odgoditi za čitavu godinu dana, jer mi ne bismo imali zakonsku osnovu za plaćanje dividende", upozorio je. zor koji će vršiti kontrolu banaka, moći kontrolisati sa svojom licencom sve komercijalne banke u BiH. "To je korisno, jer već 14 banaka ima filijale u oba entiteta i neovisni mješoviti timovi moći će kontrolisati rad komercijalnih banaka", kazao je Kozarić. Treća kvalitativna promjena je da će CBBiH, odnosno Odbor za superviziju, koji će imenovati Upravno vijeće CBBiH, izdavati i oduzimati licence za rad komercijalnim

bankama i uvoditi privremene uprave. To znači da će, umjesto dvije, samo jedna licenca važiti na cijelom prostoru BiH. Četvrti kvalitet je da CBBiH želi preuzeti sve ljude iz agencija za bankarstvo kako bi tranzicija bila bezbolnija i efikasnija. Viceguverner je ukazao i na rezultate ankete koji pokazuju da komercijalne banke podržavaju ovu tranziciju iako je poznato da zemlje sa razvijenom ekonomijom, poput Engleske, Francuske, Njemačke, imaju neovisnu agenciju za superviziju cijelog finansijskog sektora, u koju su uključeni osiguranje i tržište vrijednosnih papira. Amandmanima koji čekaju usvajanje predviđeno je i da ubuduće 40% profita, poslije revidiranog izvještaja, CBBiH usmjeri ka Ministarstvu finansija i trezora BiH. Prema procjenama CBBiH, državi bi ove godine CBBiH trebala, po prvi put, prebaciti oko 12 miliona KM. Preostalih 60% profita ostaje CBBiH za jačanje njenih fondova i kapitala. Na ovaj način, kazao je Kozarić, CBBiH je pokazala da je, iako u strogom sistemu currency boarda, spremna biti aktivan učesnik u državnom budžetu i uključiti se u finansiranje državnih institucija.

Predsjedništvo BiH donijelo je odluku da guverner Nicholl ostane još godinu dana u Upravnom vijeću CBBiH kako bi bio održan kontinuitet dosadašnjeg načina rukovođenja ovom

Feriha Imamović

će na mjestu guvernera 1. januara/siječnja 2005. godine zamijeniti

viceguverner Kozarić. Nakon isteka godine mandata, Nichollovo mjesto u Upravnom vijeću preuzeće profesor Ekonomskog fakulteta u Sarajevu **dr Mehmed Jahić**. Kozarića će na poziciji viceguvernera zamijeniti **Feriha Imamović**, inače rukovodilac Odjeljenja za bankarstvo.

Na sjednici Predsjedništva BiH usvojen je i Finansijski izvještaj CBBiH za devet mjeseci ove godine koji pokazuje pozitivna kretanja. Ono što zabrinjava je porast depozita komercijalnih banaka iznad propisane obavezne rezerve. To znači da angažman bankarskog kapitala u privredi nije dovoljan, vjerovatno zbog visokih kamatnih stopa, ocjena je Predsjedništva BiH.

Pregled mjera agencija za bankarstvo i stanje u bankama na dan 30. novembra/studenog 2004.

Piše: **Ljiljana Marjanović**

Od 1997. godine, Agencija za bankarstvo Federacije BiH uvela je mjere privremene uprave, likvidacije ili stečaja u 24 banke, a u jednu banku privremena uprava je uvedena po nalogu visokog predstavnika za BiH. Privremena uprava uvedena je u 22 banke. Bez postupka privremene uprave u jednoj banci je pokrenut stečajni postupak, a u jednoj likvidacioni postupak, koji je okončan isplatom obaveza prema povjericima i dioničarima. Od broja banaka u kojima je uvedena privremena uprava četiri banke su pripojene drugim bankama, a u šest je pokrenut stečajni postupak. Prema podacima kojim raspolaže Agencija, postupak je okončan u jednoj banci, a u ostalih pet je u toku. U osam banaka je pokrenut likvidacioni postupak koji je okončan u četiri banke (u tri banke su isplaćene sve obaveze prema povjericima i dioničarima, a jedna je prodana). U pet banaka postupak privremene

uprave je u toku (u jednoj banci privremena uprava je uvedena po nalogu visokog predstavnika za BiH, a u četiri banke privremenu upravu je uvela Agencija). Od 25 banaka u kojima su poduzete mjere, postupak je okončan u deset banaka. U jednoj je okončan stečajni postupak, četiri banke su pripojene drugim bankama, jedna je prodana, a u četiri

banke su isplaćene obaveze prema povjericima i dioničarima. Pod mjerama se nalazi 15 banaka. Kod nadležnih kantonalnih sudova u toku je stečajni postupak u šest banaka, likvidacioni u četiri, a privremena uprava u pet banaka. Agencija za bankarstvo Republike Srpske je od 1999. godine uvela mjere privremene uprave, likvidacije i stečaja u šest banaka. Privremena uprava uvedena

je u pet banaka. Bez postupka privremene uprave u jednoj banci je pokrenut likvidacioni postupak (West banka Laktaši) i okončan isplatom obaveza prema povjericima i dioničarima. Bez likvidacionog postupka u jednoj banci pokrenut je stečajni postupak (Gold banka), koji je u toku. U jednoj banci (Privredna banka a.d.

Srpsko Sarajevo) biće pokrenut stečajni postupak prema prijedlogu privremene upraviteljice Tobi Robinson. Od pet banaka u kojima je uvedena privremena uprava, u četiri je pokrenut stečajni postupak (nijedan postupak nije okončan), a u jednoj banci, u kojoj je u toku privremena uprava, a dozvolu za rad je oduzeo visoki predstavnik za BiH, biće pokrenut stečajni postupak prema prijedlogu privremenog upravnika. Od šest banaka u kojima su preduzete mjere, postupak je okončan u jednoj banci. Pod mjerama se nalazi pet banaka. Kod nadležnih sudova u toku je stečajni postupak u

četiri banke, a u petoj će biti pokrenut stečajni postupak.

Od 33 banke u BiH, 21 u programu osiguranja depozita

Na dan 30. novembra/studenog 2004. godine, u BiH su poslovale 33 banke. U program osiguranja depozita uključena je 21 banka, od kojih 15 banaka u Federaciji i šest u RS. U programu osiguranja depozita ne nalazi se 12 banaka, od kojih devet u Federaciji BiH, a tri u RS. Od devet banaka u Federaciji BiH koje nisu u programu osiguranja depozita, pet je pod privremenom upravom.

OD 1. DECEMBRA/PROSINCA

Realizacija druge faze povećanja stope obavezne rezerve

Druge faze odluke o povećanju stope obavezne rezerve biće realizovana 1. decembra/prosinca 2004. godine. Naime, odlukom Upravnog vijeća CBBiH iz augusta /kolovoza, nivo obavezne rezerve, koju CBBiH određuje na depozite komercijalnih banaka, povećan je sa 5% na 10%. Odlučeno je da

povećanje stope obavezne rezerve bude provedeno u dvije faze. U prvoj fazi, stopa je od 1. septembra/rujna povećana na 7,5%, a od 1. decembra/prosinca na 10%. Procijenjeno je da će povećanje stope obavezne rezerve na 10% dovesti do smanjenja viška rezervi u CBBiH.

UGOVORI

Deloitte d.o.o. Sarajevo obavlja reviziju finansijskih izvještaja CBBiH

Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) zaključila je 5. novembra/studenog sa firmom

Deloitte d.o.o Sarajevo ugovor o obavljanju revizije za 2004, 2005 i 2006. godinu. Ugovorom je obuhvaćena revizija osnovnih finansijskih izvještaja na dan 31. decembar/prosinac 2004. godine, 31. decembar/prosinac 2005. i 31. decembar/prosinac 2006. godine, a u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

"Financial Times"

Bankarstvo: "Samo će najjači opstati"

U srcu gotovo svakog bosanskog grada nalazi se najmanje jedna, a često i više blistavih novih banaka. U srcu jednoličnog, neurednog pejzaža, odudarajući sa svojim blještavim znakovima i kristalno čistim prozorima na kojima se nalaze reklame za kratkoročne kredite, banke nude zračak nade malom biznisu i domaćinstvima koja se bore da prežive.

Reforma bankarstva se naširoko reklamira kao najveće institucionalno bh. dostignuće nakon rata. Banke su puno brže usvojile evropske prakse nego ostali sektori ekonomije u državi. Njihov napredak se djelomično može pripisati i razumnom menadžmentu u Centralnoj banci, te stručnošću dobro upravljenih ino-banaka koje su prisutne na tržištu. Evropske banke, kao što su Raiffeisen banka, HVB Banka, te Volksbanka uvode Bosance u novi svijet bankomata, plastičnih kartica za plaćanje i online usluga, koje su fleksibilnije i više orjentisane na korisnika nego što je to bio slučaj sa uslugama koje poznaju iz doba stare Jugoslavije. Turska Ziraat banka i Bosnia Bank International, podržana kapitalom investitora iz zaljevskih zemalja, također su vodeći igrači. Ove ino-banke već kontrolišu 90 posto kapitala u sektoru i očekuje se da će njihov udio rasti kroz tekući val konsolidacije. Broj banaka koje posjeduju licencu za rad se smanjio sa 55 na 35 tokom posljednje četiri godine. Centralni bankari kažu da bi 20 od tih preostalih banaka moglo biti "progutano" tokom srednjeročnog perioda.

"U konačnici, deset do 15 banaka biće dovoljno za ovo tržište. Konkurencija postaje žešća i samo će najjači opstati", kaže **Kemal Kozarić**, bh. ekonomista koji treba postati guverner Centralne banke BiH u januaru/siječnju, kada dugi

mandat Novozelčanina **Petera Nicholla**, kojeg je dovela međunarodna zajednica, istekne. Prema

mjerenjima Centralne banke, ukupni štedni depoziti su se udvostručili od 2000. godine, dostigavši sumu od 1,8 milijardi KM. Ukupno, a-vista depoziti su rasli skoro istim tempom na 2,6 milijardi KM, dok je konsolidovani kreditni portfelj ovog sektora skočio sa tri milijarde KM na 5,1 milijardu KM.

"Kada uporedite situaciju koju imamo sada sa situacijom od prije četiri godine, razlika je ogromna. Čini mi se da se stvari zaista kreću u pravom smjeru", kaže **Reinhold Kolland**, direktor Volksbanke u Bosni i Hercegovini.

Gospodin Kolland mjeri potencijal rasta bankarskog sektora upoređujući BiH sa Slovenijom, bivšom jugoslovenskom republikom koja je, za razliku od BiH, izašla uglavnom neoštećena iz posljednje dekade balkanskih ratova i koja je početkom ove godine pristupila Evropskoj uniji. "U Sloveniji, gotovo 100 posto ljudi koristi banke. Gotovo svako svakodnevno posluje sa bankama. Ali u Bosni i Hercegovini, samo 35 do 40 posto populacije koristi banke", kaže Kolland.

Privući 60 do 65 posto Bosanaca koji nikada ne koriste banke predstavlja izazov. Ovo je dijelom stvar

opšte nelagode koja je stvorena nakon propadanja banaka tokom devedesetih, što je psihološka bari-

jera za koju gđin. Kozarić kaže da postepeno nestaje. Ovo je, također, odraz duboke kulturalne podijeljenosti između modernog, urbanog stanovništva i seoskog stanovništva koje nije naviklo na kontakte sa finansijskim institucijama.

Jeftiniji krediti privlače nove klijente. Kamate na kredite, koje su sada na nivou od deset posto, uobičajeno su se smanjivale 1,5 posto godišnje. Ali, bankari imaju probleme kada trebaju obrtati resurse svojih klijenata.

Nerazvijena tržišta kapitala u BiH uzrokuju da banke imaju višak likvidnosti. Centralna banka čuva jedan dio tog viška novca, ali jedan dio tog novca odlazi iz zemlje, kako bi ga banke-majke, koje podržavaju svoje bh. podružnice, investirale negdje drugo. Gosp. Kolland odbija mišljenje da to predstavlja "bijeg kapitala", insistirajući da su sume novca koje odlaze preko granice minimalne.

Ipak, centralni bankari govore kako žele da banke obrću veći dio svog novca u BiH. Ovo ovisi o kreiranju funkcionalnog tržišta duga u BiH - što nikako nije sigurno, ali kao mogućnost njegovog formiranja spominje se 2005. godina. Osam

milijardi KM unutrašnjeg duga u BiH - što uračunava ratna potraživanja, neisplaćene plate i penzije - predstavlja težak teret za dvije siromašne entitetske vlade, Federacije i Republike Srpske (RS). Oba entiteta vide izdavanje obveznica kao izlaz. Državni zvaničnici još nisu u stanju da uvjere zvaničnike Federacije i RS da usvoje jedinstveni pristup koji bi dozvolio Centralnoj banci, koja je državna institucija, da garantira za obveznice visinom svojih deviznih rezervi. "Federacija i RS imaju različite modele tržišta duga na pameti. One moraju biti dovedene u simetričan položaj ili će se strani investitori uplašiti i otići", kaže gđin. Kozarić.

Komercijalni bankari se slažu s ovim. "Mi očekujemo da će tržište duga raditi, te da ćemo mi biti dio tog tržišta. Ali, u ovom trenutku ne vjerujem da će imati povjerenje javnosti. Nije dovoljno da banke samo odu na aukciju. Trebamo više od primarnog tržišta", kaže **Džanela Hamidović**, rukovodilac Odjeljenja trezora u Volksbanci.

Vjerodostojna garancija je neophodna, kaže gđin. Kozarić, posebno nakon neizvršenja obaveza prema certifikatima koji su izdati neposredno nakon rata. Takva garancija može se dati samo na državnom nivou iz razloga što vlade na entitetskom nivou ostaju "previše nestabilne".

Ukoliko dva entiteta ne dopuste državi da izdaje obveznice u njihovo ime, te umjesto toga pokušaju da uzmu stvari u svoje ruke, gđin. Kozarić upozorava da će se Centralna banka u tom slučaju držati podalje. "Centralna banka ne može garantovati za nešto za šta ne vjeruje da će se desiti", kaže on. Iza blještavih fasada novih bosanskih finansijskih institucija još uvijek postoje stvari koje treba počistiti.

GLAVNE JEDINICE I FILIJALE

GJ Sarajevo

GJ Mostar

GBRS Banja Luka

Filijala Brčko

Filijala Pale

■ GJ SARAJEVO

U novembru/studenom, drugi put ove godine, mjesečni saldo kupovine i prodaje KM je bio negativan. Naime, do 26. novembra/studenog, ukupna prodaja za taj mjesec iznosila je 59.946.922.84 KM, a kupovina 102.744.504.00 KM tako da je saldo negativan i iznosi minus 42.797.581.16 KM. Ovo još uvijek ne mora biti indikativno, s obzirom na to da banke početkom mjeseca imaju uvijek veću prodaju od kupovine, te je moguće da početkom decembra/prosinca ovaj saldo bude popravljen. Međutim, pošto kupoprodaja domaće valute direktno utiče na iznos deviznih rezervi, treba posebnu pažnju posvetiti analizi kupoprodaje KM zborno, na nivou CBBiH. U toku novembra/studenog, Ured glavnog kontrolora izvršio je redovnu godišnju reviziju poslovanja GJ Sarajevo.

■ GJ MOSTAR

U prostorijama CBBiH u Sarajevu, 29. novembra/studenog održan je sastanak Komisije za izbor najpovoljnijeg ponuđača za nabavku i ugradnju UPS-a za besprekidno napajanje u GJ Mostar i vršenju tehničkog nadzora nad izvođenjem radova. U Službi za trezorske poslove, od 1. do 26. novembra/studenog, broj ulaznih protokola iznosio je 59 komada sa ukupnom vrijednošću 23.235.885,00 KM, a broj izlaznih protokola u istom razdoblju iznosio je 37 komada sa ukupnom vrijednošću 19.097.900,00 KM. U novembru/studenom, u GJ Mostar obrađeno je ukupno 217.896

transakcija od čega 210.917 transakcija žirokliringa i 6.979 transakcija RTGS-a. U istom mjesecu obrađeno je 12 zahtjeva korisnika i izdato 15 potvrda iz Jedinstvenog registra transakcijskih računa. Krajem 2004. i početkom 2005. godine GJ Mostar očekuje prijem novih službenika, koordinatora Službe trezora i Službe za sigurnost, po jedan izvršilac, službenika za fizičku sigurnost - četiri izvršioca i KDZ operativca - jedan izvršilac.

■ GBRS BANJA LUKA

Tokom novembra/studenog, zamjenici glavnog kontrolora **Milosija Drakulić** i **Anton Salapić** izvršili su kontrolu rada GBRS CBBiH. Nakon što je 8. novembra/studenog oduzeta dozvola za rad i pokrenut stečajni postupak Privredne banke a.d. Srpsko Sarajevo, u RS posluje devet banaka. Iz Jedinstvenog registra transakcijskih računa izdato je 27 potvrda, što je za 57% manje od broja potvrda izdatih u oktobru/listopadu. U GBRS je obrađeno 68 predmeta prodaje u vrijednosti od 51,3 miliona KM i 26 predmeta kupovine u vrijednosti od 36,4 miliona KM. Ukupan neto bilans kupoprodaje KM sa 26. novembrom/studenim iznosio je 1,475 milijardi KM.

■ FILIJALA BRČKO

U toku novembra/studenog bilo je ukupno 266 transakcija sa

gotovim novcem. U Filijali je izvršena obuka službenika u vezi sa zaštitom od požara. Rukovodilac Filijale Brčko **Mirzeta Arnautović** prisustvovala je 3. novembra/studenog sastanku direktora i rukovodilaca glavnih jedinica i filijala u Banjoj Luci. Samostalni savjetnik u Odjelu za administraciju i finansije **Mehmed Šehić**, rukovodilac Odjeljenja za sigurnost **Dragan Šošić** i koordinator Službe za pravne poslove **Željko Subotić** posjetili su 4. novembra/studenog Filijalu da bi se informisali o osposobljavanju poslovnog prostora u kojem je smještena Filijala i eventualnim trajnim rješenjem pitanja poslovnog prostora. Rukovodilac Filijale prisustvovala je 10. novembra/studenog sastanku sa viceguvernerima **Kemalom Kozarićem** i **Ljubišom Vladušićem**, pravnim savjetnikom **Jasenkom Žigić**, samostalnim savjetnikom **Mehmedom Šehićem** i rukovodilcem Odjeljenja za računovodstvo **Ninoslavom Gregovićem** u vezi s elementima za budžet za 2005. godinu. Sačinjen je prijedlog budžeta za 2005. godinu. Sa Vladom Brčko Distrikta BiH 16. novembra/studenog potpisan je novi Ugovor o zakupu poslovnih prostorija. Rukovodilac Filijale prisustvovala je otvaranju Filijale BBI banke u Brčkom, 16. organizacionog oblika poslovne banke u Brčkom. U Filijali Brčko 19. novembra/studenog održan je sastanak kojem su, osim predstavnika CBBiH prisustvovali, zvaničnici Distrikta i Vlade Brčko Distrikta BiH, Uprave prihoda Distrikta, te čelnici Regionalnog ureda visokog predstavnika u

Brčkom. Razgovarano je o trajnom rješenju poslovnog prostora za potrebe Filijale CBBiH u Brčkom. Za potrebe Filijale, 24. novembra/studenog pušten je u rad agregat. U posjeti Filijali Brčko 26. novembra/studenog boravili su član Upravnog vijeća CBBiH **Manojlo Ćorić** i rukovodilac Filijale Pale **Marko Radović**. Redovni mjesečni sastanak sa vlasnikom Agencije za obezbjeđenje održan je 29. novembra/studenog.

■ FILIJALA PALE

Glavna kontrolorka CBBiH **Ankica Kolobarić**, sa zamjenicima **Milosijom Drakulić** i **Antonom Salapićem**, obavila je u drugoj polovini novembra/studenog kontrolu rada i poslovanja Filijale GBRS na Palama. U skladu s odlukom visokog predstavnika za BiH, 8. novembra/studenog oduzeta je dozvola za rad Privrednoj banci a.d. Srpsko Sarajevo. Na osnovu ove odluke i pisma privremene upraviteljice **Toby Robinson**, 12. novembra/studenog ugašen je račun rezervi Privredne banke Srpsko Sarajevo. Banci je zabranjeno obavljanje bilo kakvih bankarskih djelatnosti, utvrđenih članom 87. Zakona o bankama Republike Srpske. Privremena upraviteljica Banke podnosi zahtjev nadležnom sudu za pokretanje stečajnog postupka i imenovanje stečajnog upravnika Banke. Pozitivan saldo prodaje i kupovine KM na nivou Filijale Pale povećan je u novembru/studenom za 2,6% u odnosu na oktobar/listopad i iznosi 248.278.371 KM.

KAMATNE STOPE BILJEŽE PAD

Kamatne stope na kredite u septembru/rujnu 2004. godine zabilježile su značajan pad. Tako je ponovno nastavljen padajući trend kamata iz prve polovine 2004. godine. Na kratkoročne kredite privatnim kompanijama kamatne stope u septembru/rujnu iznosile su 9,99%, što označava pad u odnosu na august/kolovoz kada su iznosile 10,33%. Kamatne stope na dugoročne kredite u septembru/rujnu iznosile su 8,03%, dok su u

augustu/kolovozu bile 9,33%.

GUVERNER NICHOLL PODRŽAVA PREPORUKU TOBY ROBINSON

Guverner Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) **Peter Nicholl** podržava preporuku privremene upraviteljice **Toby Robinson** da se Privrednoj banci Srpsko Sarajevo oduzme bankarska dozvola. Guverner Nicholl ističe da je povlačenje bankarske dozvole nesolventnim bankama ili bankama koje krše bankarska pravila na druge načine, normalan korak kako bi bile isključene iz bankarskog sistema.

Ustvari, guverner Nicholl smatra da bi ovakvi koraci trebali biti češće poduzimani. Poduzimanjem ove akcije, bankarski sistem će biti ojačan na dva načina. Prvo, izbjegava se da problemi ove banke budu prebačeni na druge banke kroz njihove bankarske transakcije. Drugo, osigurava se da slabe banke budu uklonjene iz bankarskog sistema, što će ojačati cjelokupan sistem.

IMENOVAN NOVI VICEGUVERNER CBBiH

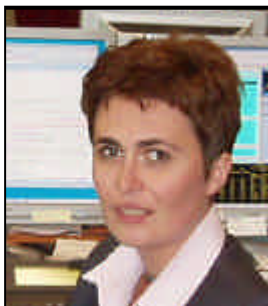
Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine

(CBBiH), na sjednici održanoj 24. novembra/studenog 2004. godine u Sarajevu, odobrilo je imenovanje **Ferihe Imamović** za viceguvernera CBBiH. Dužnost viceguvernera Feriha Imamović preuzeće 1. januara/siječnja 2005. godine od **Kemala Kozarića** koji od tada preuzima dužnost guvernera CBBiH. Njen mandat trajeće četiri godine. Feriha Imamović u CBBiH radi od osnivanja Banke 1997. godine. Od 2001. godine je na poziciji rukovodioca Odjeljenja za bankarstvo CBBiH koje upravlja investiranjem deviznih rezervi zemlje.

EDUKACIJA

Seminari i konferencije u novembru/studenom

Guverner CBBiH **Peter Nicholl** boravio je od 4. do 14. novembra/studenog u Pragu, Beču i Bazelu. U Pragu je učestvovao u radu konferencije, u Beču u radu 10. međunarodnog finansijskog i ekonomskog foruma, a održao je i sastanak sa direktorom Joint Vienna Institute (JVI). U Bazelu je prisustvovao sastanku Banke za međunarodna poravnanja (BIS). Guverner je u Beču boravio i od 28. do 30. novembra/studenog da bi učestvovao na konferenciji o evropskim ekonomskim integracijama pod nazivom "Jugoistočni evropski izazovi i izgledi". Organizator konferencije bila je Austrijska narodna banka. Ovom seminaru prisustvovala je i rukovodilac Odjeljenja za evropske integracije i pitanja razvoja finansijskih tržišta **Jasmina Haliibegović** koja je prisustvovala i prezentaciji prijedloga Strategije promovisanja stranih investicija za BiH. Prezentaciju je organizovala FIPA u saradnji sa UNCTAD, a održana je 10. novembra/studenog u Sarajevu. Seminaru o temi "Približavanje

Emira Mekić

pravnog sistema BiH zakonodavstvu Evropske unije", koji je održan 18. i 19. novembra/studenog u Neumu, prisustvovala je viši stručni savjetnik u Odjeljenju za evropske integracije i pitanja razvoja finansijskih tržišta **Renata Barić**. Ona je 23. novembra/studenog boravila u Beogradu da bi prisustvovala regionalnoj konferenciji o leasingu, u organizaciji SEED. Rukovodilac Odjeljenja za statistiku **Amir Hadžiomerađić** prisustvovao je sastanku radne grupe za finansijske račune, koji je održan 17. i 18. novembra/studenog u Luksemburgu. Sastanak je organizovala Evropska komisija - EUROSTAT. Regionalnom ekonomskom forumu za jugoistočnu Evropu o temi "Konkurenti i partneri na putu u Evropsku uniju" prisustvovala je viceguverner CBBiH **Anka Musa**. Forum je održan 23. i 24. novembra/studenog u Cavtatu. Deutsche BundesBank organizovala je seminar o temi "Platni sistemi u evropskom sistemu centralnih banaka", koji je održan od 22. do 26. novembra/studenog u Frankfurtu. Seminaru je prisustvovala ekonomista

za žirokliring u Službi za procjenu tržišta GBRS Banja Luka **Biljana Savić**. Koordinator Odjeljenja za odnose sa međunarodnim finansijskim institucijama **Emira Mekić** i koordinator Službe "Middle office" Odjeljenja za monitoring i analize **Alma Hasić** učestvovala su u radu seminara o temi "Upravljanje rizikom deviznih rezervi". Seminar je održan od 24. do 26. novembra/studenog u Amsterdamu, u organizaciji Banke Holandije. Koordinator Službe za statistiku platnog bilansa mr **Vidosav Pantić** i ekonomista II u Službi za statistiku platnog bilansa **Suzana Kozinović** boravili su u Ljubljani. Svrha njihovog boravka bila je prisustvo seminaru o holandskom iskustvu sa prelaskom s indirektnog na direktno izvještavanje, koji je održan 15. i 16. novembra/studenog, odnosno seminaru pod nazivom "Izvori podataka i poslovi vođenja evidencije u statistici", koji je održan od 17. do 19. novembra/studenog. Ekonomski analitičar u Odjeljenju za ekonomska istraživanja **Dejan Kovačević** boravio je od 8.

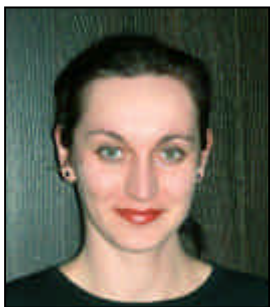
Alma Hasić

novembra/studenog do 3. decembra/prosinca u Beču, gdje je organizovan seminar o makroekonomskoj analizi i politici. Seminar je održan na JVI, a organizator je bio MMF. U Perudi je od 8. do 10. novembra/studenog održan seminar o unutrašnjoj reviziji i kontroli, a prisustvovala mu je zamjenica kontrolora u Uredu glavnog kontrolora **Jasmina Novalića**. Viceguverner CBBiH **Kemal Kozarić** i specijalni asistent guvernera u Uredu guvernera **Lejla Simon** boravili su od 30. novembra/studenog do 4. decembra/prosinca u posjeti Evropskoj centralnoj banci u Frankfurtu. U posjeti Hrvatskoj narodnoj banci od 16. do 18. novembra/studenog boravili su rukovodilac Odjeljenja za računovodstvo i finansije **Ninoslav Gregović**, koordinator Odjeljenja za računovodstvo i finansije **Krstinja Tošović** i koordinator Službe za kadrovske poslove **Anda Bijeljac**. Obilježavanju 50. godišnjice Banke Izraela u Jerusalemu, od 28. do 30. novembra/studenog, prisustvovao je viceguverner CBBiH **Ljubiša Vladušić**.

Primljeno pet osoba u radni odnos na neodređeno vrijeme

U radni odnos na neodređeno vrijeme u CBBiH 1. novembra/studenog 2004. godine primljen je **Željko Arapović** na radno mjesto službenika za sigurnost u Službi za sigurnost CBBiH - GJ Mostar.

Belma Čolaković je od 1. februara/veljače 2004. godine do 31. oktobra/listopada 2004. godine bila u radnom odnosu na određeno vrijeme, a 1. novem-

Belma Čolaković

bra/studenog primljena je na neodređeno vrijeme na radno mjesto ekonomskog analitičara u Odjeljenju za ekonomska istraživanja. U radni odnos na neodređeno vrijeme 15. novembra/studenog primljena su tri službenika: **Hrvoje Đurašek** na radno mjesto tehničara u Službi za sistem sigurnosti Odjeljenja za sigurnost; **Dragan Mišanović** na radno mjesto službenika za sigurnost u Službi za sigurnost CBBiH - GJ Sarajevo i **Lazo Vukčević** na radno mjesto kontradiverzionog operativaca u Službi za sigurnost GBRSCBBiH Banja Luka. Tokom novembra/studenog nijedan službenik nije napustio CBBiH. Zbog izmjena i dopuna opšteg akta CBBiH o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta usvojenih na 9. sjednici Upravnog vijeća od 21. oktobra/listopada 2004. godine, od 1. novembra/studenog raspoređeno je nekoliko službenika. **Jasmina Halilbegović** je sa radnog mjesta rukovodioca Odjeljenja za evropske integracije i finansijska tržišta u Odjelu za ekonomska

istraživanja i statistiku raspoređena na radno mjesto rukovodioca Odjeljenja za evropske integracije i pitanja razvoja finansijskih tržišta u

Odjelu za ekonomska istraživanja i statistiku. Sa radnog mjesta ekonomskog analitičara u Odjeljenju za evropske integracije i finansijska tržišta Odjela za ekonomska istraživanja i statistiku na radno mjesto višeg stručnog saradnika u

Odjeljenju za evropske integracije i pitanja razvoja finansijskih tržišta Odjela za ekonomska istraživanja i statistiku raspoređene su **Renata Barić** i **Ernadina Bajrović**. Sa radnog

mjesta koordinatora Službe za RTGS i SWIFT u Odjeljenju za platne sisteme na radno mjesto koordinatora Službe za RTGS u Odjeljenju za platne sisteme raspoređena je **Anja Margetić**. **Elma Hasanović** je sa

radnog mjesta službenika za razvoj platnih sistema I u Službi za razvoj

Sandra Merdžo-Imamović

platnih sistema Odjeljenja za platne sisteme raspoređena na radno mjesto službenika za poravnanje I u Službi za RTGS Odjeljenja za platne sisteme. Sa radnog mjesta službenika za poravnanje II u Službi za RTGS i SWIFT Odjeljenja za platne sisteme **Nada Stanić** je raspoređena na radno mjesto službenika za poravnanje II u Službi za RTGS Odjeljenja za

platne sisteme. **Aida Putrić-Bašić** je sa radnog mjesta službenika za poravnanje I u Službi za RTGS i SWIFT Odjeljenja za platne sisteme

raspoređena na radno mjesto koordinatora Službe za SWIFT u Odjeljenju za platne sisteme. Sa radnog mjesta operativnog službenika I u Službi za RTGS i SWIFT Odjeljenja za platne

sisteme **Sandra Merdžo-Imamović** raspoređena je na radno mjesto operativnog službenika I u Službi za SWIFT Odjeljenja za platne sisteme,

dok je sa radnog mjesta operativnog službenika II u Službi za RTGS i SWIFT Odjeljenja za platne sisteme

Mirjana Hamzić raspoređena na radno mjesto operativnog službenika II u Službi za SWIFT Odjeljenja za platne sisteme. Sa radnog mjesta službenika za razvoj platnih sistema II u Službi za razvoj platnih sistema Odjeljenja za platne sisteme na radno

Jasenka Žigić

mjesto referenta za izradu izvještaja i administrativne poslove u Službi za informatičku podršku Odjeljenja za platne sisteme raspoređena je **Amela Kratović**. **Jasenka Žigić** je sa radnog mjesta pravnog savjetnika u Službi za pravne poslove Odjela za administraciju i finansije raspoređena na radno mjesto pravnog savjetnika u Odjelu za administraciju i finansije. Sa radnog mjesta službenika za pravne poslove u Službi za pravne poslove Odjela za administraciju i finansije **Željko Subotić** je raspoređen na radno mjesto koordinatora Službe za pravne poslove u Odjelu za administraciju i finansije. CBBiH ima 270 zaposlenih službenika od kojih je 265 u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, a pet službenika u radnom odnosu na određeno vrijeme. Od službenika u radnom odnosu na određeno vrijeme, dva su primljena po osnovu zamjene odsutnih službenika. Dva službenika CBBiH koji su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme nalaze se na neplaćenom odsustvu.

S obzirom da se kalendarska godina bliži kraju, Služba za kadrovske poslove poziva službenike koji do sada nisu koristili godišnji odmor za 2004. godinu da to učine najkasnije sa 31. decembrom/prosincom 2004. godine, jer se godišnji odmor, u pravilu, koristi u tekućoj godini. Ukoliko iz određenih razloga, a

prevashodno zbog potreba posla, službenici do sada nisu bili u mogućnosti iskoristiti godišnji odmor ili dio godišnjeg odmora za tekuću godinu, moraju to početi najkasnije 31. decembra/prosinca 2004. godine, jer će u protivnom izgubiti pravo na godišnji odmor za 2004. godinu.

CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE

ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Izdavač: Centralna banka BiH; Urednik: **Zijada Kovač**,

Kontakt telefon: (033) 278-123; Web stranica:

<http://www.cbbh.ba>; E-mail: contact@cbbh.ba; Priprema:

Služba za odnose s javnošću CBBiH; Adresa: Maršala Tita 25, 71000 Sarajevo; DTP urednik: **Almir Salihović**; DTP asistent: **Danijela Golijanin**; Saradnici: **Ema Mundžehasić** (lektor), **Almir Salihović**, **Danijela Golijanin** i **Daria Dragaš** (lektor - engleska verzija), **Anda Bijeljac** (tekstovi o zapošljavanju) i **Adela Licender** (tekstovi o edukaciji); Štampa: **Sevda Handžić**, Služba za zajedničke poslove CBBiH; Bilten izlazi svakog mjeseca

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Mjesečni bilans stanja (privremeni) od 31. oktobra/listopada 2004.
Objašnjenja

Mjesečni bilans stanja se izdaje da bi se obezbijedile informacije o radu Centralne banke Bosne i Hercegovine prema pravilu currency boarda i da bi se ponudile posebne informacije koje zahtjeva Zakon o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Neke posebne karakteristike bilansa stanja od 31. oktobra/listopada su:

Na dan 31. oktobra/listopada Banka je zadovoljila obaveze pravila currency boarda kako to navodi član 31. Zakona. Stanje neto strane aktive prevazilazi njenu monetarnu pasivu u konvertibilnim markama (KM) za 167.147.648 KM. Ovo je prikazano u stavki neto devizna aktiva minus monetarna pasiva. **Devizna aktiva** je sačinjena uglavnom od depozita koji se drže kod ino-banaka.

Bilans stanja također prikazuje kompoziciju držanja valuta tako što ih diferencira u EUR i ostale valute.

Bančini devizni depoziti donose prihod od kamata za Banku.

Monetarna pasiva je u najvećem obimu predstavljala obavezu Banke za KM novac u opticaju (1.789.053.364 KM) i depozite rezidentnih banaka (1.336.853.199 KM).

Kapital i rezerve odražavaju početni kapital, rezerve, dionice i akumulirane dobiti Banke od početka njenog rada 11. augusta/kolovoza 1997. godine.

Kao depozitar za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u, Banka iskazuje u bilansu stanja MMF-ove račune 1 i 2 kao stranu pasivu i čuva vrijednosne papire Vlade Bosne i Hercegovine vezane za članstvo. Istovremeno djelujući i kao fiskalni agent u ime Vlade u njenim odnosima sa MMF-om, Banka evidentira sredstva i obaveze Vlade vezane za članstvo na povjerilačkim računima odvojenim od bilansa stanja.

Konsolidacijom svih računa vezanim za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u izračunava se obaveza kao neto članska pozicija od 178.260.528 KM.

Banka također vodi određene račune stranih valuta u smislu sporazuma između Vlade Bosne i Hercegovine i stranih vlada i finansijskih organizacija, kao i devizne račune državnih institucija i agencija za koje Banka djeluje kao agent. Kako ovi računi nisu niti aktiva niti pasiva CBBiH, oni nisu uključeni u gore-navedeni bilans stanja. Ukupni iznos sredstava koja se drže na ovim računima je bio 170.715.291 KM.

Dalji upiti koji se tiču Mjesečnog bilansa stanja mogu se uputiti Odjeljenju za računovodstvo i finansije u Sarajevu na tel. (33) 27 81 19, fax. (33) 27 82 94.

Predstavnici medija mogu se obratiti Službi za odnose s javnošću na tel. (33) 27 81 23, fax. (33) 27 82 96.

Centralna banka Bosne i Hercegovine je neovisna monetarna institucija BiH i nema nikakvih organizacijskih veza sa bilo kojom poslovnom bankom.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Mjesečni bilans stanja (privremeni) od 31. oktobra/listopada 2004.
(iznosi u KM ekvivalentima)

AKTIVA		Ukupan iznos	EUR	Ostale valute
1	Devizna aktiva	3.398.478.552	3.393.873.023	4.605.529
1.1	Gotovina	32.326.896	32.312.588	14.308
1.2	Kratkoročni depoziti	3.363.708.121	3.361.560.435	2.147.686
1.3	SDR u MMF-u	2.443.535	0	2.443.535
2	Ostala aktiva	80.609.043		
UKUPNA AKTIVA (1 + 2)		3.479.087.595		

PASIVA		Ukupan iznos
3	Monetarna pasiva	3.230.313.530
3.1	Valuta u opticaju	1.789.053.364
3.2	Kreditni bilans rezidentnih banaka	1.336.853.199
3.3	Kreditni bilans ostalih rezidenata	104.406.967
4	Obaveze prema nerezidentima	1.017.374
5	Ostala pasiva	7.571.311
6	Kapital i rezerve	240.185.380
UKUPNA PASIVA (3+4+5+6)		3.479.087.595

Neto devizna aktiva minus monetarna pasiva (1 - 3 - 4)	167.147.648
--	-------------

Ankica Kolobaric
Glavni kontrolor

P.W. Nicholl
Guverner
Sarajevo (datum) 23.11.2004.